54e jaar — Nr 103-104.

Dit nummer bestaat uit 8 bladzijden.

Zaterdag, 17 Augustus 1907.

Men schrijft in te Tongeren bij V. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De POSTRIJDER verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven en of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, te Tongeren.

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week :		6 fr.	per jaar.
Twee	»	5	»
Een	»	4	»

Een blad afzonderlijk 10 centiemen.

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen : 15 centiemen per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad 1 frank den drukregel.

EERSTE BLAD.

TONGEREN, DEN 17 AUGUSTUS 1907.

VRIJHEID.
II.

Maar men maakt niet alleen wetten, de overtreders der wetten ook worden bestraft. Overal zijn er gerechtshoven, bestaande uit de rechtvaardigste en eerbiedwaardigste mannen, die zorgvuldig en onpartijdig het schuldig of onschuldig moeten beoordeelen. Maar zegt mij, hoe men van schuld kan spreken, wanneer de mensch niet uit vrijen wil, maar uit uiterlijken dwang of inwendige noodzakelijkheid gehandeld heeft? Hoe kan men straffen opleggen, wanneer de misdadiger niet vrij geweest is, wanneer hij zóó handelen moest, als hij gedaan heeft? Loochent de vrijheid van den wil, zoo gij wilt, maar opent dan nog heden alle gevangenissen of verbeterhuizen, breekt de gerechtshoven af en verscheurt de wetboeken; — dat alles is onzin, dwaasheid, ja eene hemeltergende ongerechtigheid. De mensch is immers niet vrij; indien hij gestolen heeft, was hij verplicht te stelen; indien hij bedrogen heeft, moest hij bedriegen; zoo hij ontucht gedaan heeft, was hij daartoe gedwongen; indien hij iemand vermoord heeft, kon hij niet anders. Alles is inwendige of uiterlijke noodzakelijkheid, de mensch is niet vrij.

Ziet, daartoe komt men, wanneer men de vrijheid van den wil loochend. Men maakt alle rechters tot tyrannen die onschuldigen slaan, straffen en in de gevangenis werpen. Wie heeft nu gelijk: de geheele menschheid, welke overal de misdadigers, de overtreders der wet onverbiddelijk straft, of zij, die de vrijheid van den wil loochenen en hierdoor het gansche menschdom van dwaling en ongerechtigheid beschuldigen? Wie de vrijheid loochent, slaat de geheele menschheid in het aangezicht.

Wat leert ons de goddelijke openbaring? Reeds was het den eersten mensch verboden, van den boom van kennis te eten, indien hij niet sterven wilde. Hij bezat derhalve de mogelijkheid, daarvan te eten, bij kon tegen dat gebod handelen, hij was vrij. Ook na den zondenval is de vrijheid blijven bestaan. God spreekt tot Kaïn « Verkrijgt gij geen belooning wanneer gij het goede doet? Wanneer gij echter zondigt, staat dan niet dadelijk de straf voor de deur? Onderdruk derhalve den lust tot zonde en beheerscht hem. » Even duidelijk zijn de woorden, welke de Heer door Mozes tot het geheele Israëlitische volk richtte: « Bedenk, dat ik u heden leven en geluk voorgelegd heb, en daar tegenover dood en ongeluk, omdat gij den Heer, uwen God zoudt beminnen, zoudt wandelen op zijne wegen en zijne geboden zoudt onderhouden. Hemel en aarde neem ik tot getuigen, dat ik u leven en dood, zegen en vloek heb voorgelegd. Kies dus het leven, opdat gij en uwe nakomelingen moget leven. » Veronderstellen deze woorden niet klaar en duidelijk de vrijheid van den wil? De mensch is vrij geschapen, de vrijheid heeft hij ook na den val bewaard, op deze vrijheid rust de gansche zedelijkheid, loon en straf hier en in het andere leven. « Zalig degene, die de wet overtreden kon en ze niet overtrad, die zonde kon doen en het niet deed. » De mensch is vrij. Maar waarin bestaat de ware vrijheid?

Dat voor toekomenden zondag.

L. BARTELS.

OVERVLOEDIGE VERGIFFENIS.

Niet ver van Assisië, waar alles herinnert aan den heilige, die daar geboren werd en leefde en deze stad stervend zegende, staart men in de vlakte op een groote domkerk met uitgestrekt klooster. Deze zijn de kerk en het klooster van O. L. V. der Engelen. Dankbare vereering heeft ze gebouwd en den hoogen koepel beschermend heengespannen over het kleine en nederige kapelletje van O. L. V. der Engelen, Portiuncula, de bakermat der Seraphijnsche orde. Daar heeft Franciscus gebeden en geweend voor de zondaars en hun ten zegen, van God den aflaat verkregen, die den naam van het nederig kapelletje heeft vereeuwigd, den beroemden aflaat van Portiuncula.

Het was in de maand October van het jaar 1221. In eene armoedige cel lag Franciscus neergeknield en bad onder eenen vloed van tranen voor de bekeering van hen wier ongelukkigen staat hem zoo innig ter herte ging. Een engel verscheen hem en beval hem naar de kerk te gaan. Franciscus vond daar onzen Goddelijken Zaligmaker met Zijne allerheiligste moeder en een groote menigte engelen.

Franciscus, sprak de Zaligmaker, gij en uwe broeders hebt een grooten ijver voor het heil der zielen; gij zijt in waarheid een licht in de wereld en der kerk een machtige hulp. vraagt daarom, wat gij wilt, tot geluk der volkeren en mijne eer en Ik zal het u geven. — De heilige aanbiddend neerliggende, smeekte: Allerheiligste Verlosser, ofschoon onwaardig, durf ik toch van uwe goedheid verwachten, dat Gij aan een ieder, die deze kerk zal bezoeken, volle kwijtschelding geeft voor bedrevene zonden, nadat zij deze beleden hebben aan eenen priester; moge Uwe allergelukzaligste Moeder mij door die machtige bemiddeling die gunst verwerven. — Franciscus, hernam de Zaligmaker, het is veel, doch nog meer zal u geschonken worden. Ik sta toe wat gij vraagt, maar Ik wil, dat het bekrachtigd worde door mijne plaatsvervangers, wien Ik hier op aarde alle macht gaf om te binden en te ontbinden.

Des anderdaags vertrok Franciscus naar Perugia, waar Paus Honorius III zich destijds bevond. Met diepen eerbied maakte Franciscus zijn verlangen bekend.

Heilige Vader, aldus begon hij, voor enkele jaren herstelde ik een klein kerkje in uw gebied en thans smeek ik om aan hetzelve eenen aflaat te verleenen, die volkomen vrij is van elke verplichting tot een geldelijk offer. — Na eenige opmerkingen, wijl deze vraag den Opperpriester zeer verwonderde, vroeg deze: Voor hoeveel jaren vraagt gij dien aflaat? Verheven klonk daarop het antwoord van Franciscus: Moge het uwe Heiligheid behagen mij niet zoozeer jaren te schenken als zielen. — Hoe wilt gij dat ik u zielen schenk, vroeg daarop de Paus.

Ik wensch, antwoordde Franciscus, dat op goedgunstig beschikken van Uwe Heiligheid allen, die na gebiecht en vergiffenis hunner zonden bekomen te hebben, het kerkje van Maria ter Engelen bezoeken, volle kwijtschelding bekomen van hunne zonden in dit en in het andere leven.

Toen sprak de Paus: Franciscus, gij vraagt iets, dat zeer groot en heelemaal tegen de gebruiken der Roomsche Kerk is.

Ik vraag het niet in mijn naam, hernam Franciscus, doch in den naam van Jezus Christus die mij gezonden heeft. De Paus gaf zijne toestemming en herhaalde tot driemaal: In den naam des Heeren verleenen wij dien aflaat. De opmerkingen van eenige kardinalen deden hem die gunst beperken, en zich andermaal tot Franciscus wendend sprak Honorius: Wij mogen niet herroepen wat wij vrijwillig schonken en daarom willen wij dat die aflaat eeuwig blijve bestaan, doch bepaald worde tot een enkelen dag. — Franciscus ging dankend heen. De Paus zeide glimlachend: Eenvoudig man, welk bewijs hebt gij thans voor hetgeen gij bekomen hebt? Heilige Vader, antwoordde Franciscus, uw woord is mij genoeg; indien deze aflaat het werk is van God, zal Hij zelf hem bekend maken; en hij keerde weder naar Portioncula om zijn apostolisch en boetvaardig leven voort te zetten.

Twee jaren nadien (1223) lag Franciscus andermaal in een kouden nacht te bidden en kastijdde zijn onschuldig lichaam met eene harde geeseling. Daarop naderde hem de bekoorder met gedachten van droefheid en ontmoediging en trachtte hem over te halen tot minder waken en vasten ten einde God beter en langer te kunnen dienen. Doch de heilige, satans list doorschouwend, gaat naar buiten, wentelt zich in de sneeuw en de doornen en ziet, nauwelijks is die daad van moed en liefde verricht, of de engelenstem van vroeger noodigt hem thans ook heen te gaan naar het kerkje van O. L. V. ter Engelen. Jezus was daar evenals in de eerste verschijning, gezeten op een troon van licht, vergezeld van Zijne heilige Moeder en omringd door duizenden engelen. Bij dit heerlijk gezicht neervallend bad Franciscus met geloof en vertrouwen: O driemaal heilige God, Opperheer van het heelal en Zaligmaker der menschen, gewaardig in Uwe oneindige barmhartigheid en om de liefde Uwer glorierijke Moeder den dag te bepalen van den aflaat, waarmede gij deze plaats hebt verrijkt. Jezus antwoordde hem: Ik wil dat het de dag zij, waarop ik de boeien verbrak van den prins der Apostelen, van de eerste vespers tot den avond van den volgenden dag; ga opnieuw tot mijn Stedehouder op aarde, opdat hij den aflaat afkondige: mijne genade zal het overige doen. Franciscus trok naar Rome, ontving bij den Paus een gunstig onthaal en den 2den Augustus 1223 werd de volle eeuwigdurende aflaat afgekondigd. Zoo ontstond de beroemde aflaat van Portiuncula, waaraan het volk den naam gegeven heeft van « Groote vergiffenis van Assisië. »

OVER HUISHOUDING.
MEISJES DIE NIET ZOUDEN MOGEN TROUWEN!

Al degenen die, hooveerdigweg, durven zeggen dat:

1e ze geen zakdoek kunnen zoomen of geen lap op eene broek kunnen zetten;

2e dat ze geen bedden kunnen maken, geen schotels wasschen of geen vloer kunnen dwijlen;

3e zij die liever een hondje opkweeken en er mede rondwandelen dan het kindje verzorgen;

4e zij die 4 frank willen verteren als de man er maar 3 verdient;

5e zij die denken dat de mannen engelen zijn of daar omtrent;

6e zij die naar de kerk niet durven gaan met een hoed of een kleed, meer dan een jaar oud;

7e zij die meenen dat de kinder- en keukenmeid het huishouden kunnen doen draaien;

8e zij... maar neen!... er kwam geen einde aan de lijst.

DAVIDSFONDS.
HET VLAAMSCH KATHOLIEK CONGRES
TE TONGEREN.

De omzendbrief van het « Congres van Tongeren » die aan al de Davidsfonders van het land gezonden is en door alle katholieke Vlamingen mag gevraagd worden, bepaalt heel wel de dracht van die groote vlaamsche familievergadering welke op 1, 2 en 3 september te Tongeren zal plaats hebben.

In Limburg, zegt deze brief, wordt eene toekomst voorzien, van levensbelang voor gansch het vlaamsche land en waarvan wij, katholieke vlamingen, — indien wij het willen — de richting kunnen bepalen. Daarom is het, dat bij die gelegenheid vooral in bespreking zullen komen, de vlaamsche belangen op huishoudkundig en maatschappelijk gebied, zoodat dit congres, benevens de gewone vlaamsch-katholieke propaganda, een praktisch doel van onmiddelijke toepassing en ver dragend nut beoogt: namelijk met onze vrienden van Limburg de middelen te onderzoeken, van aard om hunne aankomende handels- en nijverheidsinrichtingen te doen gedijen tot meerdere eer en uitbreiding van onzen katholieken godsdienst, tot versterking en verbetering onzer vlaamsche-vaderlandsche zeden en tot keering aller vreemde ongodsdienstige indringing.

— Verder vinden wij een warmen oproep, gedaan tot de vlaamsche vrouwen, opdat deze talrijk de werkzaamheden van het congres zouden willen volgen en er aan deel nemen.

Wij kunnen dezen oproep niet genoeg bijtreden en steunen, want zoolang de vlaamsche vrouwen, van allen stand, onze katholieke vlaamsche beweging niet volgen en niet werken en ieveren om den huiskring te vervlaamschen, zal het propagandawerk geene volledig goede uitslagen hebben als bekroning.

Zooals men ziet, is dit congres overwaard van door ieder welmeenend katholiek vlaming gevolgd te worden. Ten overige, het oude Tongeren, met zijn kathedraal en schat van relieken en oudheden, Limburg en de prachtige tentoonstelling van St-Truiden zijn bezoekenswaard; de gastvrijheid der oude Eburonenstad is spreekwoordelijk en er worden aldaar — ter eere de congresleden — schoone feesten en plechtige vergaderingen voorbereid.

Buiten den Z. E. H. Kan. Muyldermans, feestpreeker in de Vaandelmis van 1 september, zullen nog het woord voeren op de algemeene vergaderingen en studentenvergadering, de beste sprekers van het vlaamsche land. M. minister Helleputte zal er zijn.

Een feestmaal heeft 's maandags ten 4 1/2 u. plaats.

De toetredingen komen zeer talrijk bij; nogthans verzoekt het inrichtingscomiteit dat zij die nog niet ingeschreven hebben en zulks van zin zijn te doen, daarbij niet langer meer uitstellen, omdat voor behoorlijk nachtverblijf gezorgd moet worden.

Aan al de leden van het Davidsfonds die zulks in tijd aanvragen, wordt eene congreskaart gestuurd, die recht geeft op het bijwonen van alle feestelijkheden.

Voor alle inlichtingen en inschrijvingen zich te wenden tot M. Emiel Van Grieken, leeraar te Tongeren, secretaris van het Congres.

BUITENLAND.

Frankrijk. — BRAND TE PARIJS. — Maandag avond, om 5 ure, zijn te Ivry, bij Parijs, de petroolmagazijnen van M. Desmarais in brand gekomen.

In enkele oogenblikken stond gansch de uitgestrektheid der magazijnen in volle vlam. De schrik was algemeen onder de geburen.

De petroolbussen ontploften en vlogen 100 meters hoog de lucht in. Om 9 1/2 ure kwamen de pompiers van Parijs met zes stoomspuiten.

Verscheidene huizen die nabij de magazijnen stonden, werden de prooi der vlammen.

Bij de bluschwerken werden 5 personen gekwetst. Alles is vernield; de schade is overgroot.

Het schijnt dat spelende kinderen, nabij de petroolbakken droog gras verbrandden, en zoo het vuur in de magazijnen hebben gestoken.

Door deze ramp vallen 250 werklieden zonder brood.

— GEHEIMZINNIGE VERDWIJNING. — M. Eliez Evrard, senator, is dinsdag uit Rijsel vertrokken naar Parijs. Sedert heeft men niets meer van hem gehoord.

Men begint zich ongerust te maken over die verdwijning.

— TER DOOD VEROORDEELD. — De genaamde Lea Perthois, vrouw Bezard, is voor het assisenhof der Aisne ter dood veroordeeld om haren vader, 79 jaar oud, die weigerde haar geld te geven, verworgd te hebben.

— EEN WIELRIJDER VERONGELUKT. — Zondag avond is op den weg van Villard-de-Lans, nabij Grenoble, een schrikkelijk bergongeluk gebeurd. Een 17jarige jonkman, die van Villard naar Grenoble per rijwiel reed, is onderwege van den berg in de beek Le Hurm gevallen, en deed een val van 100 meters hoogte. Zijn lijk werd maandag voornoen, afgrijselijk vermorzeld, teruggevonden.

— AUTO-ONGELUK. — Twee autos zijn op de baan van Formigère, dichtbij Perpignan, op elkander geloopen. Verschillige personen, waaronder een priester, werden erg gekwetst.

Duitschland. — HET H. SACRAMENTSCONGRES. — Zondag is te Metz met groote plechtigheid het H. Sacramentscongres gesloten. Meer dan honderd duizend vreemdelingen waren in de stad. Onder hen waren 700 Belgen, onder de leiding van Mgr Heylen, bisschop van Namen.

Ten 10 ure had in de kathedraal de pontificale hoogmis plaats, opgedragen door den legaat van den Paus, Z. E. kardinaal Vanutelli, omringd door al de bisschoppen in groot ornaat en door de abten. De burgerlijke overheden waren mede aanwezig.

's Namiddags trok de processie uit, waaraan niet minder dan 30,000 personen deelnamen. Kardinaal Vanutelli, die 't H. Sacrament droeg, werd voorafgegaan door kardinaal Fisher en 28 aartsbisschoppen, bisschoppen en gemijterde abten. Achter den draaghemel volgden de deputaties uit Metz en elders met vaandels, waaronder vele uit België. Na de processie werd van op de trappen der kathedraal de zegen gegeven voor de duizenden die daar neergeknield lagen. 's Avonds was de stad prachtig verlicht.

Op een telegram, door kardinaal Vanutelli verzonden aan den keizer, werd zaterdag door Zijne Emin. het volgend antwoord ontvangen:

« Ik dank Uwe Eminentie voor de mededeeling van uwe aankomst te Metz, om daar als de legaat van Zijne Heiligheid het Eucharistisch congres bij te wonen en tevens voor de uitgedrukte gevoelens van hulde. Ik volg het congres met levendige belangstelling

« WILHELM ».

Maandag heeft Z. E. kardinaal Vanutelli eene merkwaardige rede uitgesproken, waarin hij de hedendaagsche dwalingen daarstelt en wederlegt.

— De bisschop van Metz heeft in eenen openbaren brief de stad Metz bedankt, omdat zij zoo hartelijk deelgenomen heeft aan de feesten welke ter gelegenheid van het eucharistisch congres gegeven werden en zich zoo gastvrij getoond heeft tegenover de congresleden.

— VREESELIJKE MISDAAD. — Naar uit Posen geseind wordt heeft men in die streek eene vreeselijke misdaad gepleegd op eenen jongen kleermaker, A. Hubner, wiens lijk in het veld gevonden werd. Men had den ongelukkige letterlijk het vel afgedaan en hem daarenboven nog vreeselijk verminkt. Men heeft nog geen spoor van de misdadigers.

Zwitserland. — DOODRIJDERS. — Een auto waarin Conried, de bestuurder van de Metropolitan Opera, te New-York, en vrienden zaten, heeft nabij het meer van Zurich een man gedood. Het gezelschap werd door het landvolk mishandeld tot veldwachters kwamen.

Conried en zijne vrienden werden op vrije voeten gelaten, na groote sommen gestort te hebben als waarborg, dat zij 't land niet voor 't einde van hun geding zouden verlaten. En naar 't schijnt, zou dat eerst op 't einde van 't jaar zijn, hetgeen voor Conried en de opera te New-York niet vroolijk zou wezen. De wagenbestuurder is gevangen gehouden.

Oostenrijk. — DOODGEBLIKSEMD. — Op de Boheemsche badplaats Frieberg is de Weensche professor Teufelsberger door den bliksem gedood. Zijne vrouw, twee dochters en een schoonzoon, die bij hem waren, hebben erstige brandwonden gekregen.

Italië. — EEN PRIESTER GEDOOD AAN HET ALTAAR. — Zekere Ferdinando Guerra, wonende te Isone (Italië) wilde eenigen tijd geleden een jong meisje huwen van het land.

De pastoor, don Luigi Limoni, die over dat huwelijk geraadpleegd werd, ried het huwelijk af daar Guerra wat gekrenkt was in zijne verstandvermogens.

Maandag was de eerw. heer Limoni bezig met mis te lezen, wanneer Guerra schielijk binnen de kerk kwam, gewapend met eene zeis, en den priester, met een hevigen slag, het hoofd bijna letterlijk van de romp scheidde.

Vervolgens is hij dwars door het veld weggevlucht.

De eerw. heer Limoni is badend in zijn bloed ten grondde gestort en na enkele minuten bezweken.

— HULDEBETOOGING. — Te Castel Gondolfo, destijds zomerverblijf der Pauzen, werd Mgr Merry del Val dinsdag geestdriftig toegejuicht en door de inwoners begeleid naar het paleis der Pauzen.

Deze betooging heeft plaats gehad om protest aan te teekenen tegen de schandalige handelwijze der anti-katholieken van Rome en van Zuid-Italie, die gedurig priesters en geestelijken aanvallen.

— EEN EILAND IN VUUR. — Het eiland dat te midden van het meer Iseo ligt, staat in brand. Al de bosschen staan in vlammen. De toeschouwers zijn machteloos het vuur tegen te houden.

Het brandend eiland levert een grootsch schouwspel op.

— DE ETNA. — Op de Etna hebben zich twee nieuwe kraters gevormd. Tot in Messina ziet men de lava vloeien.

Turkije. — EEN SPAANSCH KOOPMAN ONTVOERD. — Een in Salonika wonend Spaansch koopman, met name Malla is door een Bulgaarsche bende ontvoerd, die thans een losgeld van 5000 Turksche ponden eischt.

Rusland. — EENE STAD IN BRAND GESTOKEN. — Een telegram kondigd aan dat onbekende kerels het vuur gestoken hebben aan de vier kanten der stad Karatscheff, gelegen in de provincie Orel.

De misdadigers hebben ook het stapelhuis doen springen der stedelijke bezetting.

De troepen en pompiers zijn ter plaats gezonden.

— VEROORDEELINGEN. — De militaire rechtbank van St-Petersburg heeft maandag verschillige anarchisten en kommunisten die beschuldigd zijn van diefstallen, gewapenderhand gepleegd, en ook voor moorden, veroordeeld.

Onder de misdaden welke hun ten laste worden gelegd, komen de aanval voor de boschbouwschool en de moord op den student Leontieff.

Vier hunner werden ter dood veroordeeld, zes tot eeuwigdurende dwangarbeid, en drie tot verbanning. Zes zijn vrijgesproken.

Marokko. — Een telegram uit Tanger aan den « Echo de Paris » maakt melding van aanvallen der Marokkanen op Casablanca. Deze werden afgeslagen.

Volgens eene officieele inlichting zijn er in de buurt van Casablanca 6000 Marokkanen gereed om storm te loopen tegen de stad.

De gouverneur van Casablanca, gevangene aan boord der « Gloire » zegde dat de meest schuldige voor de verwoesting der stad de gezagvoerder der « Galilée » is, die te weinig troepen ontscheepte om de bescherming der bevolking te verzekeren. De beschieting maakte de stammen woedend en zij begonnen te plunderen zonder dat iemand het kon beletten.

Amerika. — DE INBREKER BIJ DE MILLARDAIREN. — Een inbreker, die er een automobiel op nahield, is te New-York aangehouden en veroordeeld tot 40 jaar dwangarbeid. Hij is thans 19 jaar oud. In 18 maanden had hij de villas geplunderd van president Roosevelt, de heeren Rockefeller en Piepont Morgan, en dank aan zijne automobiel was hij altijd ontsnapt.

Het bedrag van het gestolene wordt geschat op 1 millioen dollars.

— EENE GERUCHTMAKENDE GESCHIEDENIS. — De « World », van New-York deelt eene fantastieke geschiedenis mee, volgens welde de vader van den archi-millionnair John D. Rockefeller door zijne kinderen wordt opgesloten gehouden. Het is zeker, zegt het blad, dat de moeder Rockefellers in 1889 begraven werd als weduwe. Welnu, de vader, William, werd nog in 1902 gezien in de stad Cheveland. Verleden week heeft de geneesheer van John Rockefeller verklaard dat dezes vader nog leefde en 94 jaar oud is. De reporters van de « World » zoeken hem vruchteloos sedert 18 maanden. De familie erkent nochtans het feit, maar de jongste zoon Frank, die in oneenigheid leeft met zijn broer John, bevestigt dat zijn vader nog leeft. Hij zal later de geschiedenis zijns vaders en van zijn broer John te boek stellen, welke zal verpletterend zijn voor dezen laatste.

Een ander telegram uit New-York meldt dat Frank Rockefeller ontkent een intervieuw te hebben toegestaan aan eenen redacteur van de « World ».

BINNENLAND.

BRUSSEL. — EEN WONDERBARE DAG. — Iets wat te Brussel nog nooit voorgevallen is, heeft men donderdag 8 augusti opgemerkt.

Dien dag inderdaad, is — eene merkwaardigheid in de geschiedenis der stad — ten stadhuize geen enkele aangifte van overlijden ontvangen.

Dit feit heeft zich den 8 augusti voor de eerste maal sedert Brussel eene groote stad is geworden voorgedaan.

— De auto van Dr. J. te Anderlecht heeft maandag, in de Wayerstraat, eenen voorbijganger zoo erg overreden, dat de man stervend naar het gasthuis moest gebracht worden.

LUIK. — Evenals te Brussel, zijn hier ook valsche bankpapieren van Italië in omloop gebracht, niet alleen van 500, maar ook van 100 en van 50 lire. Tijdingen uit Keulen melden, dat wisselagenten uit verscheidene Duitsche steden de slachtoffers zijn van het bedrog. Ook in Zwitserland heeft men er ontdekt.

— WONDERBARE VRUCHTBAARHEID. — Uit Contich, bij Antwerpen, wordt een geval van wonderbare vruchtbaarheid gemeld. De vrouw van een pachter aldaar beviel eerst van eenen tweeling, daarna van eenen drieling, dan nogmaals van eenen tweeling en nu alweer van eenen tweeling.

De negen kinderen, allen meisjes, bleven in het leven.

GENT. — In den Grooten Schouwburg werden de nieuwe verwarmingstoestellen beproefd. Een dezer verwarmingsbuizen komt door den muur in de vaart achter den schouwburg. Terwijl drie werklieden de buis gingen nazien, sprong deze en de heete stroom verbrande eenen der werklieden. De tweede werkman, die den eerste wilde wegtrekken, werd eveneens aan de voeten verbrand.

— Zaterdag had een vijfjarig knaapje zijnen oom en zijnen broeder vergezeld in de velden, die zich dicht bij de Onderwijsstraat uitstrekken. Zij waren voorzien van eene driewielkar, waarop het knaapje alleen zitten bleef, terwijl het

---

DE ERFENIS
VAN SIR GEORGE

19de VERVOLG.

Hierdoor gesteund, trachtte hij zich het tooneel voor te stellen: de eenzame weg, het rijtuig, het gillende meisje, de roovers, die angstig om zich heen zagen, terwijl zij hun best deden, haar tot zwijgen te brengen; en hijzelf, die haar te hulp kwam, evenals Burchell met zijn grooten stok in den roman van Goldsmith, dien hij een paar maanden geleden had gelezen. Dan kwam het gevecht. Hij zag zich nederslaan, nu, op den grond duwen was ook al genoeg; met een beetje voorzichtigheid kon hij eene schoone rol spelen, zonder groot gevaar te loopen. Misschien zouden de mannen de vlucht nemen als zij hem zagen, of als hij dichterbij kwam, en mee begon te schreeuwen; of... of misschien kwam er iemand anders, bij toeval of door het gerucht aangelokt! In een minuut zou alles voorbij zijn — in een minuut — en welk een rijke belooning wachtte hem!

Toch was hij er niet zeker van, dat hij er toe in staat zou zijn. Zijn hart bonsde en zijn glimlach verflauwde, en herhaaldelijk bevochtigde hij zijne droge lippen met zijne tong, terwijl hij aan het waagstuk dacht.

Maar of het er toe kwam of niet, hij wilde zichzelf althans de kans geven. Hij zou het meisje overal nagaan, haar in het oog houden, haar bespieden: gebeurde er dan iets, dan was hij bij de hand, en zou haar redden, als hij er den moed toe had.

— Ik moest er een duizend pond mee verdienen! mompelde hij, zijn voorhoofd afdroogend, dan was ik er bovenop!

Zoo hoog schatte hij hare dankbaarheid; en die som was verlokkend genoeg. Hij dacht met liefde aan het geld, en met rillen en beven aan den strijd, die vooraf zou gaan. Hij nam zijn hoed, deed de deur open, en ging naar beneden. Voorzichtig vragend, kwam hij te weten dat M. Dunborough vertrokken was, waarop hij naar den stal ging en daar vernam dat die heer in eene postsjees naar Bristol was gegaan.

— En hij was verduiveld slecht gemutst, voegde de stalknecht er bij, met verlof van uw eerweerde.

Nu wist de rector genoeg. Hij wist, dat Dunborough, toen hij dienst had genomen, tien dagen te Bristol had gelegen om op een gunstigen wind te wachten, dat bij zijne terugkomst daar, hij aan wal gegaan was, en dat hij er zeer zonderlinge vrienden had.

Bristol was de haven voor de koloniën, een heimelijke slavenmarkt, met de ruwste bevolking van alle engelsche zeeplaatsen. Te Bristol vond men huizen, waar ronselen nog maar als een klein vergrijp beschouwd werd; in de dokken, waar de groote schepen, met suiker en tabak geladen, in- en uitvaarden, lagen bootjes en schippers, bereid om iedereen, misdadiger en slachtoffer, buiten bereik van de wet te brengen.

De naam alleen deed Thomasson reeds ontstellen; was het nog Gretna geweest dat door lord Hardwicke's Huwelijkswet tot grooteren bloei was gekomen, of Berwick, of Harwich, of Dover! Maar Bristol klonk zoo griezelig. Het lag niet meer dan veertig mijlen van Marlborough; met een postsjees en vier peerden kon men dien weg in vier uren afleggen.

Toen hij in huis sloop, voelde hij, dat de teerling geworpen was.

— Och, heer! mompelde hij, zijn voorhoofd afveegend, ik zal nooit durven! Als hij er zelf bij is, durf ik zeker niet!

Hij werd beurtelings warm en koud, en wist zelf niet, of hij blijde of bedroefd moest zijn dat de kans hem gunstig was.

Op de eerste verdieping gekomen, herinnerde hij zich gelukkig, dat Lady Dunborough hem had opgedragen, hare groeten over te brengen aan dr. Addington, en naar de gezondheid van Lord Chatham te vragen.

De rector voelde, dat zulk een alledaagsch gesprek zijn zenuwen tot rust zou brengen; hij vroeg, waar de kamers van dr. Addington waren, en klopte weldra bij dien heer aan.

Binnen werd op onaangenaam hoogen toon gesproken, doch deze stem zweeg bij zijn kloppen. Er werd « Binnen » geroepen en hij trad de kamer in.

Hij zag dr. Addington bij den haard staan zoo stijf als een stok, en vol afgemeten waardigheid. Tegenover hem stond mr. Fishwick. De advokaat was rood van opgewondenheid en wierp Thomasson een blik toe alsof diens komst een nieuwe grief was, waarop hij zijn verhaal voortzette.

— Ik verzeker u, sir, zeide hij, dat ik er niets van begrijp. Gisteren was mylord in staat om te reizen, en gisteren avond was hij wel geschikt om sir George Soane te ontvangen.

— Hij heeft hem niet ontvangen, antwoordde de lijfarts stijf. Voor sir George was mr. Fishwick een grappig manneke, niet onfatsoenlijk, maar voor dr. Addington was hij een onmogelijk mensch.

— Ik zegde alleen, sir, dat hij wel genoeg was, om hem te ontvangen, sprak de advokaat geraakt. Hoe het echter zij, gisteren was mylord niet ernstig ziek. Vandaag heb ik iets van het grootste belang met hem te behandelen, en ik wil mij bij hem vervoegen, op welk uur het hem het best gelegen komt. En nu vertelt gij mij, dat ik hem vandaag niet kan spreken en morgen evenmin.

— En overmorgen waarschijnlijk ook niet, antwoordde de doktor.

— Overmorgen ook niet? schreeuwde M. Fishwick nu bijna.

— Neen, voor zoover ik kan nagaan, overmorgen ook niet.

— Maar ik *moet* hem spreken. Ik zeg u, sir, ik *moet* hem spreken, riep de advokaat. Ik heb hoogst gewichtige zaken met hem te behandelen.

— Hoogst gewichtig?

— Ja, hoogst gewichtig!

— Mijn waarde heer, zegde dr. Addington, en blijkbaar was zijn geduld ten einde, mijn antwoord is, dat gij hem spreken zult — als hij wel genoeg is, en u wil ontvangen, en niet vroeger! Wat mij betreft, het gaat mij niet aan, of gij mylord nu spreekt, of nooit. Maar wat mij wel aangaat, is, dat mylord niet een leven in gevaar brengt, dat voor zijn land van onschatbare weerde is.

— Maar..... maar gisteren was hij toch wel genoeg om te reizen! mompelde de advokaat. Ik... dat bevalt mij niet!

De doktor zag naar de deur.

— Ik... ik geloof, dat men mij niet bij mylord *wil* toelaten! hield Mr. Fishwick vol, zenuwachtig stotterend. En er zijn menschen, die daar belang bij hebben. Ik waarschuw u, sir, dat, indien er in dien tijd iets gebeurt...

De doktor belde.

— Ik u er verantwoordelijk voor zal stellen! riep Fishwick hevig. Ik vind dit al een zeer geheimzinnige ziekte. Ik verhaal... ik...

Doch dit was blijkbaar de laatste druppel.

Geheimzinnig? riep de doktor, rood van verontwaardiging. De kamer uit, sir! Gij zijt niet wel bij het hoofd, sir. Waarachtig, gij moest opgesloten worden, sir! Gij moest niet los mogen loopen. Denk gij dat gij de eenige zijt, die den minister van Zijne Majesteit verlangt te spreken! Vandaag kwam er een koerier van den hertog van Grafton, en morgen zijn er twintig en een koninklijke bode van Zijne Majesteit erbij — en dan zou zoo'n ellendige, kleine, nietige... Ga weg, sir, eer ik teveel zeg! ging hij voort bevend van toorn. John! riep hij tot den bediende, uitlaten! uitlaten! En zorg dat die persoon mij niet meer komt lastig gevallen. Wees zoo goed sir, als gij weer iets heb mede te deelen, dit schriftelijk te doen.

En mr. Fishwick werd de deur uitgezet; tegenpruttelend, maar niet overtuigd.

Rechtsgeleerden zien de menschen zelden van hunne beste zijde, en hun kantoor is geen vruchtbare grond voor het vertrouwen. Evenals vele personen van een levendig karakter, die een bekrompen opvoeding genoten hebben, was mr. Fishwick gereed om bij het minste bewijs — of zelfs zonder bewijs — aan te nemen, dat de rijken en machtigen tegen zijn cliënt verbonden waren; dat hem, indien hij niet zeer sluw te werk ging, geen recht zou wedervaren; dat eene welgevulde beurs vaak zwaarder woog dan eene rechtveerdige zaak, zelfs in Engeland en in de achttiende eeuw.

En juist, omdat hij op deze zaak al zijn hoop had gevestigd, dat het zijne eenige uitkomst was, dat, als het ware, de hemel zelf hem daaraan had geholpen, zoodat het nog slimmer zou zijn, als het mis liep; daarom was hij bijzonder koppig en onhandelbaar! Met iederen dag, neen, met ieder uur, dat hij niet bij lord Chatham werd toegelaten, nam zijne spanning en zijn angst toe. Weggestuurd te worden, niet voor één dag, maar voor twee, drie dagen — wat kon er in die drie dagen niet gebeuren! — was iets ondragelijks; iets om er den hemel tot getuige bij aan te roepen!

Was het wonder, dat hij voortdurend, in opstand was, en dat hij, na de behandeling die wij hem zagen ondergaan, Julia allerlei zwarte verdachtmaking inblies, en toen hij ook daar zijn doel niet bereikte, zich in zijne slaapkamer opsloot, om te peinzen over zijne achterdocht en zijne veronderstellingen?

Zelfs toen na verloop van vier-en-twintig uren de zwerm van koeriers, boden en gezanten kwam, die dr. Addington voorspeld had; toen langs de *Highstreet* van Marlborough tallooze koetsen en rijtuigen de edelsten uit het graafschap aanbrachten, om den grooten minister te bezoeken, toen het ongewoon druk werd in het stadje, door al de vreemdelingen, die er vertoefden; toen men zegde dat de hertog van Grafton aan de volgende halt was en daar bleef, omdat de graaf van Chatham geweigerd had hem te ontvangen; toen het gerucht liep, dat zelfs de koning zou komen; toen het in één woord, bleek dat half Engeland den blik gevestigd hield op het *Kasteel* te Marlborough, waar Engeland's grootste Staatsman machteloos neerlag, en geen teeken gaf, al kraakten de raderen van de koets van den Staat — zelfs toen wilde mr. Fishwick zich nog niet laten overtuigen.

In plaats van al die drukte te beschouwen als de bevestiging van hetgeen dr. Addington hem gezegd had, en als een bewijs van diens oprechtheid, maakte hij zich boos er over. Hij zag er het bewijs in, hoe alle machten tegen hem samenspanden, en hoe zwaar de strijd zou zijn; hij voelde, hoe zwak, hoe onbeduidend hij daar tegenover stond; nu was hij wanhopig, dan weer razend.

Het eene oogenblik verveelde hij Julia met zijne voorspellingen van bedrog en het andere wendde hij zich met zijne vermoedens tot de oude vrouw.

De lezer mag er om lachen, maar als hij ooit alles op één worp heeft gezet, en dan de mogelijkheid heeft gezien, dat het zou misloopen, dan zal het gedrag van Fishwick hem evenmin onnatuurlijk als berispelijk voorkomen.

* * *

In de eerste dagen van de ziekte van den minister was Julia gewoon, iederen morgend naar de kleine brug over de Kennett te gaan en daar naar de drukte van rijtuigen en koetsen te zien, en sir George kwam haar daar zonder eenige verontschuldiging of verklaring opzoeken, alsof het de natuurlijkste zaak der wereld was.

Daar de ziekte van den graaf allen ophield, die hem spreken wilden — van den secretaris van den hertog van Grafton, tot den nederigsten smeekeling — was Soane niet de eenige, die met zijnen tijd geen raad wist, en de verveling trachtte te verdrijven in gezelschap van anderen.

Soane's hofmakerij ging altijd gepaard met angst, een angst, die hem nooit verliet, die, wanneer hij niet bij Julia was, en soms ook wel, wanneer hij met haar sprak, zijne gedachte verlamde en een sluier voor de toekomst schoof.

Het vooruitzicht, Estcombe te zullen verliezen, deed zijn hart meer pijn, dan zijn koel uiterlijk liet vermoeden. En als dan alles was opgehelderd, dan wist hij zelf, hoe lang hij zonder middelen zijn tegenwoordig leven zou kunnen voortzetten. Spanning, angst en pijnlijke berekening vorderden al zijne aandacht.

Was de eisch geldig, en moest er aan voldaan worden? En als er aan voldaan moest worden, hoe moest hij dan leven? En waar, en waarvan? Zou de minister hem een post of een jaargeld bezorgen? Zou hij zelf dit geerne willen of zou hij liever met één slag bij het dobbelspel de dertigduizend guinjes terugwinnen, die hij in vijf jaar verloren had?

Al die vragen, die hem niet met rust lieten, verbraken ten laatste de uiterlijke gelijkmatigheid, waarop hij zich als man van de wereld zooveel liet voorstaan. Hij werd soms plotseling stil, in Julia's gezelschap, en begon met zijn stok figuren in het zand te teekenen, of staarde in het rivierke, dat langzaam onder hen voortvloeide.

(Wordt voortgezet).